Haderslev

Miljøtilladelse

§ 16 b, stk. 1 miljøtilladelse af

svineproduktion på

Bierholm

Hejsagervej 88, 6100 Haderslev

Meddelt den 31. december 2020

af

Haderslev Kommune

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse kan læses i kapitel A, vilkårene i kapitel B, de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledning, i kapitel C og kommunens vurderinger på baggrund af ansøgers beskrivelse i kapitel D. Bilagene ses i kapitel E.

Husdyrbruget har en ammoniakfordampning på mellem 750 og 3.500 kg N/år og er derfor omfattet af husdyrbrugloven § 16b, stk. 1. Husdyrbruget må ikke etableres, udvides eller ændres uden kommunens forudgående tilladelse. Haderslev Kommune er tilladelses- og tilsynsmyndighed.

Paul Bruhn ansøger om § 16 miljøtilladelse efter husdyrbrugloven[1]. Der søges om den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen på Hejsagervej 88, 6100 Haderslev. Der opføres ikke nye bygninger. Fleksibiliteten giver mulighed for at kunne udnytte staldanlægget optimalt, og producere det antal grise, anlægget giver mulighed for.

Husdyrbruget har i forvejen en eksisterende anmeldelsesafgørelse fra 2. december 2015 til 130 årssøer, 4.000 smågrise og 4.000 slagtesvin. Ifølge tilsynsrapporten fra 2019 er afgørelsen udnyttet, og der er ikke kontinuitetsbrud.

Ammoniakemissionen er på 3.218 kg NH_3–N. Der er krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission og ellers ikke andre BAT-krav.

Med den nye lovgivning fra 2017 ændres miljøgodkendelser og miljøtilladelser fra at være baseret på antal producerede dyr om året (dyreenheder = DE) til at være baseret på antal m^2 produktionsareal samt de ansøgte dyretyper. Det maksimale antal dyr i produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler og driftsformen.

[1] Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr 520 af 01/05/2019

Haderslev

Registreringsblad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	21130540
Husdyrbrugets navn	Bierholm v. Paul Bruhn
Beliggenhedsadresse	Hejsagervej 88
Postnummer	6100
By	Haderslev

Ansøger

Ansøgernavn	Paul Bruhn
Ansøgeradresse	Hejsagervej 88
Ansøgerpostnummer	6100
Ansøgerby	Haderslev
Ansøgertelefon	20284841
Ansøger-email	beierholm@c.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	25914562
Konsulent virksomhedsnavn	Miljø og Natur
Konsulentnavn	Jakob Altenborg
Konsulentadresse	Byrumvej 30
Konsulentpostnummer	9940
Konsulentby	Læsø
Konsulenttelefon	26259791
Konsulent-email	jakob@miljoeognatur.dk

Ejendom

Ejenddomsnummer	5100005904
CHR numre	47510

Matrikler på ejendomsnummer

Indsendt den 29.11.2019	Matrikel: 9 - Hejsager, Halk

Tilladelsen er udarbejdet af: Sagsbehandler**: Grete Mørch Sørensen, NIRAS**

Haderslev Kommune Sagsnummer: 19/54590

Landbrugsgruppen KS: Line Olsen

Kortmateriale: Haderslev Kommune / Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.

Indhold

A. Afgørelse ... 6

1) **Baggrund for afgørelsen** ... 7

2) **Andre tilladelser** ... 7

3) **Udnyttelsesfrist** ... 8

4) **Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 40** ... 8

B. Vilkår for husdyrbruget ... 8

Generelle vilkår ... 8

Indretning og drift ... 8

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning ... 9

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys, støv, skadedyr) ... 9

Reststoffer og affald ... 10

Ressourceforbrug ... 11

Egenkontrol ... 11

***C.* Offentlighed og klagevejledning** ... 12

Orientering af naboer om ansøgningen om miljøtilladelse ... 12

Høring af parter om udkastet til miljøtilladelse ... 12

Annoncering af afgørelse ... 12

Klagevejledning ... 13

Civilt søgsmål ... 13

D. Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger ... 16

1) Generelt ... 16

2) Staldanlæg - Produktionsarealer ... 16

3) Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav ... 18

4) Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold ... 18

5) Husdyrgødning ... 18

6) Foderopbevaring ... 19

7) Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter ... 19

8) Lugt ... 20

9) Støjkilder og rystelser ... 22

10) Lys ... 23

11) Støv ... 24

12) Fluer og skadedyr ... 24

13) Transport, til- og frakørsler ... 24

14) Reststoffer og Affald ... 25
15) Jord, grundvand, overfladevand ... 26
16) Energi ... 28
17) BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi ... 28
18) Egenkontrol ... 29
19) Samlet vurdering ... 29
E. Bilag ... 31
Bilag 1: Lovgrundlag ... 31
Bilag 2: Situationsplan ... 32
Bilag 3: Produktionsarealer ... 33
Bilag 4: Naturvurdering ... 35

A. Afgørelse

Haderslev Kommune meddeler miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16b på Hejsagervej 88, 6100 Haderslev, matrikel 9 Hejsager, Halk, til overgang til stipladsmodellen for svineproduktion, med de stillede vilkår.

Tilladt produktionsareal:

Husdyrproduktionen på Hejsagervej 88 kan videreføres med 1.777 m² produktionsareal, fordelt således:

- Stald 1. 553 m² produktionsareal til slagtesvin, drænet gulv og spalter 33/67 %
- Stald 2. 369 m² produktionsareal til smågrise, toklimastald
- Stald 3. 35 m² produktionsareal til søer, diegivende, kassestier, delvis spaltegulv
- Stald 4. 121 m² produktionsareal til søer, diegivende, kassestier, delvis spaltegulv
- Stald 4. 149 m² produktionsareal til søer, golde og drægtige, individuel opstaldning, delvis spaltegulv
- Stald 4. 44 m² produktionsareal til søer, golde og drægtige, løsgående, delvis spaltegulv
- Stald 5. 112 m² produktionsareal til søer, golde og drægtige, løsgående, delvis spaltegulv
- Stald 6. 394 m² produktionsareal til slagtesvin, drænet gulv og spalter 33/67 %

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over staldarealet i figur 1.

Tilladt gødningsopbevaringsareal:

- 873 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning.

Andre godkendelsespligtige anlæg:

- Maskinhus 475 m², foderlade 440 m², kornlager 400 m² sammenbygget med Stald 6.

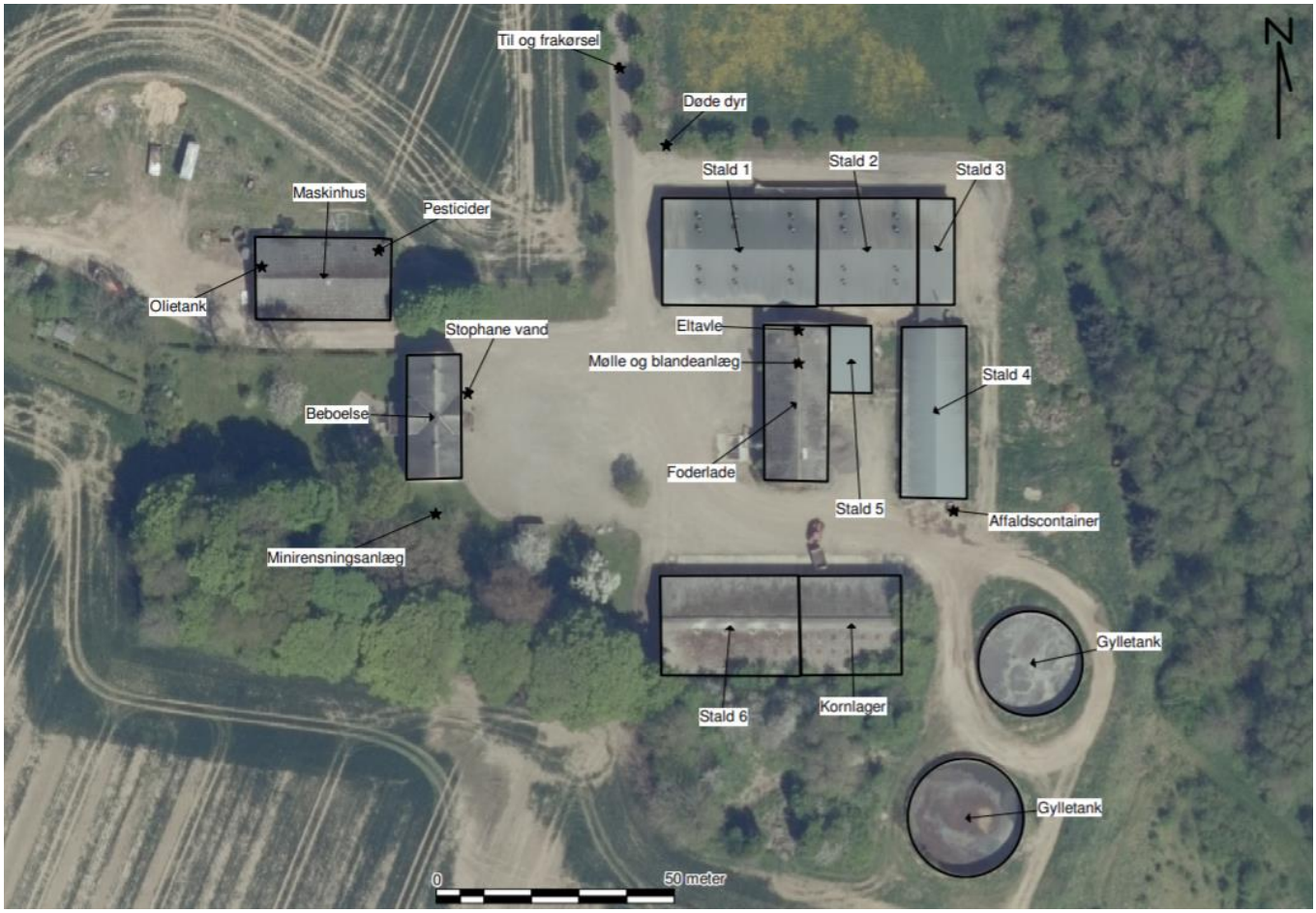

Figur 1: Situationsplan

I forbindelse med denne tilladelse ophæves vilkårene i den tidligere anmeldeafgørelse fra 2015.

1) **Baggrund for afgørelsen**

Haderslev Kommune meddeler miljøtilladelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Haderslev Kommune vurderer at miljøtilladelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Tilladelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 215919 version 3 og kommunens vurderinger i kapitel D. I kapitel C ses bl.a. en oversigt over versionshistorikken, og hvilke ændringer der er blevet foretaget som følge af kommunens sagsbehandling.

2) **Andre tilladelser**

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at den meddelte tilladelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor eventuelt søges om separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Haderslev Kommune.

3) **Udnyttelsesfrist**
Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt. Hvis tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

4) **Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 40**
Med denne miljøtilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 31. december 2028.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøtilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøtilladelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, som er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen, men skal opfyldes alligevel.

Generelle vilkår

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet husdyrgodkendelse.dk skema nr. 215919 version 3 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøtilladelsen.

2. Miljøtilladelsen skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøtilladelsen skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift
Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

3. Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 1, og placeret som vist på bilag 2, med arealerne som vist på bilag 3.

Staldnavn	Staldstørrelse (m^2)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m^2)	Produktionsareal %
				Ansøgt drift			
Stald 1	717	Mekanisk ventilation	6 m	(#244216) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	553	77
Stald 2	435	Mekanisk ventilation	6 m	(#244240) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	369	85
Stald 3	198	Mekanisk ventilation	6 m	(#244241) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	35	18
Stald 4	511	Mekanisk ventilation	6 m	(#244244) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (#244243) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv (#244242) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0 0 0	44 149 121	61
Stald 5	132	Mekanisk ventilation	6 m	(#244245) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	112	85
Stald 6	602	Mekanisk ventilation	6 m	(#244246) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	394	65
Sum						1777	

Tabel 1: Stalde og produktioner på ejendommen

4. Stald 5, som før var tilladt til slagtesvin, kan anvendes til søer som ansøgt, såfremt der ikke foretages gennemgribende renovering af staldgulvet, som er drænet gulv med spalter.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

5. Husdyrbruget skal anvende følgende opbevaringsanlæg; vist i tabel 2 og placeret som på bilag 2.

Lagernavn	Overfladeareal (m^2)	Ammoniakemission (kg NH_3-N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH_3-N/år)
		Ansøgt drift	
Gylletank	474	189,7	0,0
Gylletank	399	159,4	0,0

Tabel 2: gødningsopbevaringsanlæg på ejendommen

6. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevognene foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.

7. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Eventuelt spild skal opsamles. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.

8. Gyllebeholderen må ikke omrøres på lørdage, søn- og helligdage.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys, støv, skadedyr)
Lugt

9. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusive ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.

10. Såfremt der opstår lugtgener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse med henblik på at begrænse lugtkilderne.
Undersøgelsen skal drøftes med kommunen, og husdyrbruget skal gennemføre de nødvendige tiltag til reduktion af generne.

Støj

11. Bidraget fra ejendommen til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag – fredag kl. 07.00 - 18.00 **Lørdag kl. 07.00 - 14.00**	**Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00** **Lørdag kl. 14.00 - 22.00** **Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00**	**Alle dage** **kl. 22.00 – 07.00**
	dB(A)	dB(A)	dB(A)

Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Tabel 3: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

12. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

13. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Fluer og skadedyr

14. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.

15. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Reststoffer og affald
Spildevand

16. På befæstede arealer må der ikke ske oplag af tilskudsfoder m.v., der med evt. regnvand kan tilføres overflade- eller grundvand. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.

17. Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

18. Udleveringsramper skal konstrueres med tætte sider, der forhindrer, at der trækker gylle eller vaskevand ud i det omliggende areal. Der skal etableres afløb, der fører til opsamling i gyllekanalerne.

Døde dyr

19. Døde dyr skal opbevares overdækket og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Olie og diesel

20. Olie og diesel skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb så spild kan opsamles.

21. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.

22. Tanke skal være sikret mod påkørsel.

Kemikalier og andre stoffer

23. Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.

Ressourceforbrug

24. El-, vand- og fyringsolieforbrug skal registreres en gang om året.

Energiforbrug

25. Der skal gennemføres kontrol af elinstallationer herunder ventilationsanlæggene af en autoriseret elinstallatør mindst hvert 5. år.

26. Der skal i nye stalde anvendes LED-belysning og der skal skiftes til lavenergilysstofrør i stalde og lader, når de eksisterende er udtjente.

Vandforbrug

27. Staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.

Egenkontrol

28. Det årlige el-, vand- og fyringsolieforbrug skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.

29. Kontrolrapport (mindst hvert 5. år) for elinstallationerne skal kunne fremvises.

C. Offentlighed og klagevejledning

Orientering af naboer om ansøgningen om miljøtilladelse

Matrikulære naboer til ejendommen blev orienteret om ansøgningen om miljøtilladelse den 18. juni 2020 med en frist på 2 uger til at indsende bemærkninger.

Der indkom ingen bemærkninger. Ingen har ønsket udkastet til afgørelsen tilsendt.

Høring af parter om udkastet til miljøtilladelse

Udkast til miljøtilladelse blev den 08-12-2020 udsendt i partshøring.

Udkast til miljøtilladelse blev sendt til dem, som har anmodet herom, og sendt til naboer og andre berørte med oplysning om en frist på 2 uger til at kommentere udkastet (jf. husdyrbrugloven § 56 og forvaltningslovens § 19).

Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger og ejer selv, andre berørte myndigheder, og eventuelle beboelser, som ligger indenfor lugtkonsekvenszonen på 619 meter, samt ejere af de ejendomme, som matrikulært støder op til ejendommen, hvor husdyrbrugets anlæg er placeret.

Der er ikke kommet høringssvar i høringsperioden.

Annoncering af afgørelse

Miljøtilladelsen er meddelt den 31-12-2020.
Miljøtilladelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på DMA.mst.dk den 31-12-2020.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

- Ansøger og ejer Paul Bruhn, Hejsagervej 88, 6100 Haderslev

  e-mail: beierholm@c.dk

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent: Miljø og Natur, v) Jakob Altenborg
  e-mail: jakob@miljoeognatur.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
  e-mail: dn-haderslevsager@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
  e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
  e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding

  e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
  e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
  e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
  e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
  e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalafd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
  e-mail: Bent.Karlsson1@outlook.dk
- Lokalafd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
  e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
  e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
  e-mail: haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune.

Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 28-01-2021.

Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis miljøtilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter Kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 91 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Line Olsen

_____
Sagsbehandler
Haderslev Kommune

Versionshistorik

Her ses en oversigt over versionshistorikken i ansøgningsmaterialet i kronologisk rækkefølge, som det er vist i det digitale ansøgningssystem

Ansøgning (215919) | Sagsbehandling

Sagsbehandling | Versionshistorik

Version

2 (Ansøger)

Bebyggelser

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Hejsagervej 78 - Navn	Hejsagervej 84	Hejsagervej 78
Hejsagervej 78 - X	540164,968941390	539979,581627220
Hejsagervej 78 - Y	6118539,260000000	6118559,108171000

Naturpunkt

Tilføjede

+ Eng - Kategori 3, ruhed: Blandet natur med lav bevoksning

Version

3 (Ansøger)

Produktionsarealer

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Id: 244226 (stald: Stald 5) - DyreOgStaldkategorild	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)
Id: 244227 (stald: Stald 5) - DyreOgStaldkategorild	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)

D. Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger

Ansøgers beskrivelse og kommunens vurdering danner grundlag for de vilkår, der meddeles i miljøtilladelsen. Ansøgers beskrivelse af forholdene fremgår af ansøgningen samt af supplerende oplysninger fra ansøger.

Haderslev Kommunes vurderinger foretages på baggrund af kommunens oplysninger om natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.
Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på ejendommen, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

Historik
I henhold til §§ 30 og 33 i godkendelsesbekendtgørelsen, skal den ansøgte ammoniakdeposition og lugtemission vurderes ud fra en sammenligning med den lovlige drift på ansøgningstidspunktet (nudriften) og for 8 år siden.

Nudrift
Den tilladte nudrift er vist i anmeldeafgørelsen fra 2. december 2015 med tilhørende beregningsskema nr. 83598. Skemaet er dog ikke nøjagtigt mht. stalde og dyretyper (det er dog nøjagtigt i forhold til antal dyr og deres størrelser). Dette fremgår af skema nr. 7366 fra 2008, som blev udført i forbindelse med en tidligere ansøgning, der blev frafaldet.

Det vurderes, at fordelingen af stalde og dyretyper i skemaet fra 2008 viser den korrekte nudrift. Ansøgningen er blevet tilpasset, så den svarer til denne nudrift.

Anmeldeafgørelse fra 2015 er på 130 årssøer, 4.000 smågrise og 4.000 slagtesvin.

8 års drift
Den tilladte drift i 2011 er den samme som nudriften fra 2008.

Ansøgt drift
Haderslev Kommune har i 2020 modtaget en ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget på Hejsagervej 88, 6100 Haderslev.

Der søges om den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen. Der opføres ikke nye bygninger. Fleksibiliteten giver mulighed for at kunne udnytte staldanlægget optimalt, og producere det antal grise, anlægget giver mulighed for. Stald 5 har siden 2008 været tilladt til slagtesvin, og ønskes nu anvendt til søer. Ændringen medtages i tilladelsen og medfører ikke forøget forurening.

Erhvervsmæssigt nødvendigt
Da der ikke opføres ny bebyggelse, er der ikke krav om vurdering af erhvervsmæssig nødvendighed for nye bygninger.

1) Generelt

Haderslev Kommunes vurdering

Denne miljøtilladelse omfatter udelukkende anlægget på adressen Hejsagervej 88, 6100 Haderslev.

Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at overholde tilladelsens vilkår. På afgørelsestidspunktet er det Paul Bruhn, som er ansvarlig for driften.

For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at tilladelsen skal foreligge på ejendommen.

2) Staldanlæg - Produktionsarealer

Ansøgers beskrivelse:

Der er tale om en ejendom med søer og slutfedning af slagtesvinene. Produktionsarealet udgør samlet 1777 m^2 nettoareal til grise. Alle stalde er indrettet med delvist spaltegulv eller drænet gulv.

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ved at fraregne gangarealerne i sostalden, og i opdrætsstaldene er arealet beregnet ud fra antallet af stier.

Der søges om følgende produktionsareal:

Staldnavn	Staldstørrelse (m^2)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m^2)	Produktionsareal %
				Ansøgt drift			
Stald 1	717	Mekanisk ventilation	6 m	(#244216) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	553	77
Stald 2	435	Mekanisk ventilation	6 m	(#244240) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	369	85
Stald 3	198	Mekanisk ventilation	6 m	(#244241) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	35	18
Stald 4	511	Mekanisk ventilation	6 m	(#244244) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (#244243) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv (#244242) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0 0 0	44 149 121	61
Stald 5	132	Mekanisk ventilation	6 m	(#244245) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	112	85
Stald 6	602	Mekanisk ventilation	6 m	(#244246) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	394	65
Sum						1777	

Nedenstående skema viser nettoarealet:

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Stistørrelse L x B (m^2)	Stiantal	Areal ansøgt (m^2)	Areal Nudrift (m^2)	Areal 8-årsdrift (m^2)
Stald 1	Slagtesvin Drænet gulv	2,4*4,8	48	553	553	553
Stald 2	Smågrise Delvist spaltegulv	2,4*4,8	32	369	369	369
Stald 3	Farestald Delvist spaltegulv	1,6*2,7	8	35	35	35
Stald 4	Sostald Delvist spaltegulv			314	314	314
Stald 5	Drægtige søer Delvist spaltegulv			112	112	112
Stald 6	Slagtesvin Drænet gulv	2,3*5,35	32	394	394	394

<u>Haderslev Kommunes vurdering</u>

Miljøtilladelsen omfatter:

Tilladt produktionsareal

- Stald 1. 553 m^2 produktionsareal til slagtesvin, drænet gulv og spalter 33/67 %
- Stald 2. 369 m^2 produktionsareal til smågrise, toklimastald
- Stald 3. 35 m^2 produktionsareal til søer, diegivende, kassestier, delvis spaltegulv
- Stald 4. 121 m^2 produktionsareal til søer, diegivende, kassestier, delvis spaltegulv
- Stald 4. 149 m^2 produktionsareal til søer, golde og drægtige, individuel opstaldning, delvis spaltegulv
- Stald 4. 44 m^2 produktionsareal til søer, golde og drægtige, løsgående, delvis spaltegulv
- Stald 5. 112 m^2 produktionsareal til søer, golde og drægtige, løsgående, delvis spaltegulv
- Stald 6. 394 m^2 produktionsareal til slagtesvin, drænet gulv og spalter 33/67 %

Tilladt gødningsopbevaringsareal:

- 873 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning.

Andre godkendelsespligtige anlæg:

- Maskinhus 475 m², foderlade 440 m², kornlager 400 m² sammenbygget med Stald 6.

Situationsplan med angivelse af placering fremgår af Bilag 2. Produktionsarealerne fremgår af Bilag 3.

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Der gøres opmærksom på, at arealer, hvor der eventuelt går dyr midlertidigt, og som ikke er medregnet som produktionsarealer, skal rengøres iht. godkendelsesbekendtgørelsens § 38.

3) Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav

Haderslev Kommunes vurdering

Afstandskrav i henhold til §§ 6, 7 og 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

De fastsatte afstandskrav gælder for etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg, der medfører forøget forurening. Produktionsarealerne på denne ejendom ligger i eksisterende stalde, og der udvides ikke med yderligere produktionsarealer i de eksisterende bygninger.

Der foretages en ændring i Stald 5 fra slagtesvin til søer. Ændringen medfører dog ikke øget forurening mht. lugt og ammoniak, hvorfor afstandskravene i §§ 6, 7 og 8 ikke er relevante at behandle yderligere.

4) Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold

Haderslev Kommunes vurdering

Der opføres ikke ny bebyggelse i forbindelse med miljøtilladelsen, og miljøtilladelsen påvirker dermed ikke de landskabelige værdier.

5) Husdyrgødning

Ansøgers beskrivelse

Der er to gyllebeholdere på 399 m² og 474 m², svarende til 1500 og 2000 m³.

Gyllebeholderne er etableret således at bund og vægge er tætte, og de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 3500 m³, som udgøres af to gyllebeholdere på 1500 og 2000 m³. Det vurderes ud fra normtal 2019, at der under normale forhold produceres ca. 3900 m³ husdyrgødning på ejendommen, og der er således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i 130 søer, 4400 smågrise og 4400 slagtesvin.

Haderslev Kommunes vurdering

Ifølge § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Dog skal der være minimum 6 måneders kapacitet.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m^2 produktionsareal. Denne § 16b miljøtilladelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Efter ansøgers beregning er der kapacitet til opbevaring af husdyrgødningen på ejendommen i 10 måneder. Ifølge tilsynsrapporten fra 2019 var der en produktion på 3.800 m^3 og en kapacitet, som også inkluderer 580 m^3 i gyllekanaler, hvilket giver en kapacitet på 12 måneder. Haderslev kommune vurderer, at der er tilstrækkelig kapacitet.

For at sikre mod spild på jorden stilles der vilkår om overpumpning til gyllevogn og om opsyn under påfyldningen og opsamling af eventuelt spild.

Da gyllebeholderne ligger ret tæt på nabobeboelser stilles der vilkår om ikke at omrøre beholderne i weekender og på helligdage, så lugtgener fra omrøringen nedsættes.

6) Foderopbevaring

Ansøgers beskrivelse

Der anvendes vådfoder og tørfoder. Foderet leveres til siloer og foderlade. Mht. støv mm. fra foderproduktionen er dette behandlet særskilt under støv.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der anvendes fasefodring på ejendommen, og der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Haderslev Kommunes vurdering

Der stilles ikke vilkår til opbevaring af foder.

7) Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter

Haderslev Kommunes vurdering

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 3.218 kg N/år, hvilket er 123 kg N/år lavere i forhold til nudrift og 8-årsdriften. Merdepositionen er negativ, fordi der ansøges om stort set uændret produktion, bortset fra en stald, der er godkendt til slagtesvin som nu ønskes anvendt til løsgående søer. Søer har lavere emission end slagtesvin.

Tabel 4: Ammoniakdeposition til kategoriseret natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand fra anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
Kategori 1				
Elle- og askeskov	1.310 m mod NØ	0	0	0,2
Rigkær	1.178 m mod S	0	0	0
Elle- og askeskov	1.276 m mod SV	0	0	0,1
Kategori 2				
Overdrev	2.807 m mod NV	0	0	0
Kategori 3				
Pot. N-følsom skov	1.101 m mod N	0	0	0,1

Mose	28 m mod NØ	-1,2	-1,2	22,2

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er nr. 112 Lillebælt (Bankel Nor), som ligger 850 m øst for anlægget.

I Bilag 4 har kommunen foretaget en vurdering af, om naturområderne i nærheden af ejendommen kan blive påvirket væsentligt som følge af øget kvælstoffordampning.

Naturvurdering – Resumé

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Hele naturvurderingen kan ses i bilag 4.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte på Hejsagervej 88.
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.
- Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

8) Lugt

Ansøgers beskrivelse

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (OU/s)	**Faktisk lugt (OU/s) med evt. virkemiddel**
Nudrift	57882	57882
Ansøgt drift	53862	53862
Forskel	- 4020	- 4020

Ændringen fra slagtesvin til søer i Stald 5 medfører et fald i både lugt- og ammoniakemissionen i forhold til den tilladte nudrift.

Haderslev Kommunes vurdering

I ansøgningssystemet er beregnet en teoretisk geneafstand for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone, enkelt beboelse, og samlet bebyggelse i landzone.

Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til de 3 beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides.

I figur 2 ses it-ansøgningssystemets beregnede geneafstande, samt den faktiske vægtede gennemsnitsafstand for produktionen til de 3 geneområder.

Områdetype	**kumulation**	**Korrigeret geneafstand**	**Vægtet gennemsnitsafstand**	**Genekriterie overholdt**
Enkelt-bolig uden landbrugspligt Nørballevej 1	0	169 meter	277 meter	Ja
Samlet bebyggelse Halk	0	348 meter	671 meter	Ja
Byzone, sommerhusområde Hejsager Strand	0	510 meter	2056 meter	Ja

Figur 2: Beregnede geneafstand og faktiske afstande til beboelser

Afskæringskriteriet for lugt til alle naboer er således overholdt.

Ejendommens placering i forhold til nærmeste enkeltliggende nabo uden landbrugspligt og til samlet bebyggelse fremgår af nedenstående udklip fra ansøgningen:

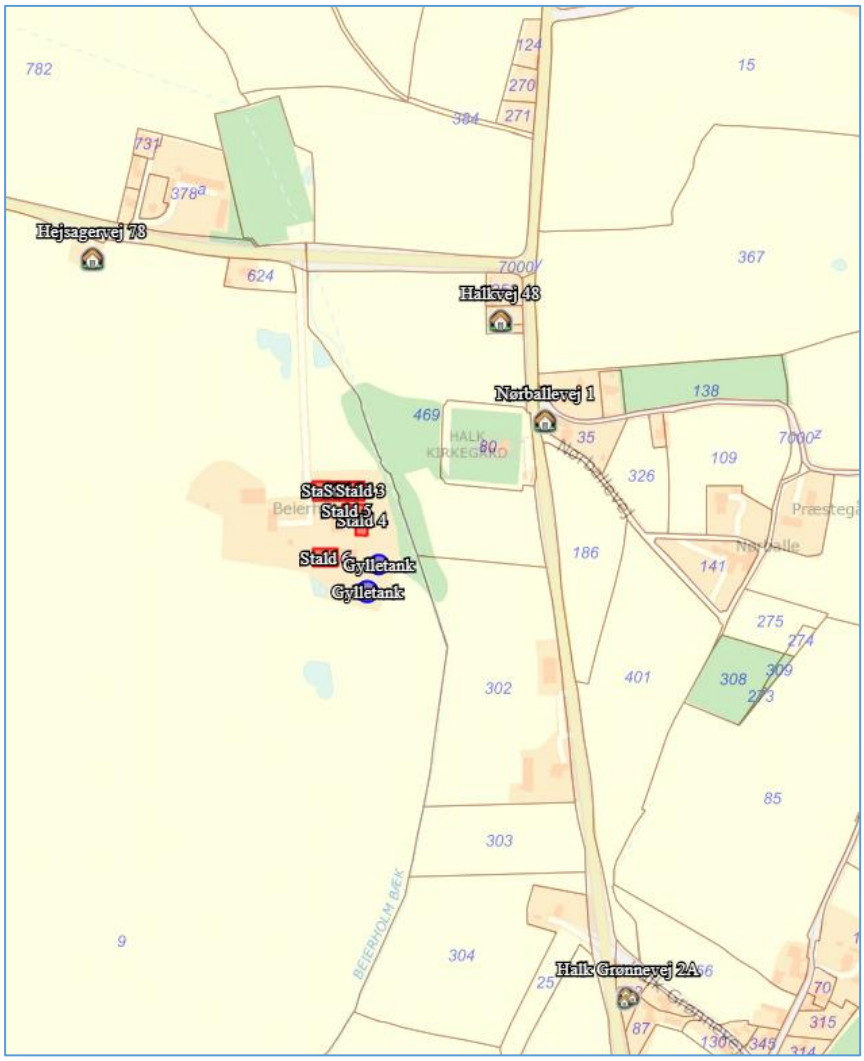

Figur 3: Nærmeste enkeltboliger og samlet bebyggelse. Byzone ligger udenfor kortet.

Konsekvensafstanden er beregnet til 619 m ud fra det samlede dyrehold og bruges til at afgrænse hvilke naboer, der får tilsendt udkastet i nabohøringen.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg og ventilation med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Der stilles desuden vilkår om, at der ikke må være væsentlige lugtgener, dvs. gener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

Da gyllebeholderne ligger ret tæt på nabobeboelser stilles der andetsteds vilkår om ikke at omrøre beholderne i weekender og på helligdage, så lugtgener fra omrøringen nedsættes.

9) Støjkilder og rystelser

<u>Ansøgers beskrivelse</u>

Der kan forekomme støjkilder fra:

- Foderanlæg og kompressor
- Ventilation

- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift
- Korntørring

Driftsperiode for støjkilder: Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevise markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Der anvendes vådfoder og tørfoder, og der er automatisk fodring 4 gange pr. dag. Blanding af foder foregår i foderladen. Kompressoren er afskærmet således, at støjen reduceres. Mølle og blandeanlægget er placeret inden døre i foderladen.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjkilder: Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødig tomgangskørsel undgået.

Lavfrekvent støj og vibrationer: Der kan forekomme vibrationer fra køretøj og fra brugen af maskiner. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes dog ikke at give gener for omgivelserne.

Haderslev Kommunes vurdering

På baggrund af ejendommens lokalisering vurderes det, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser. Kommunen vurderer, at støjen ikke vil overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse.

De vejledende støjgrænser stilles som vilkår. Der anføres vilkår for tre forskellige boligtyper, ud fra miljøstyrelsens vejledende grænser. Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne, hvorimod kørsel på matriklen ved ejendommens bygninger skal overholde grænserne.

I vilkåret indgår, at overholdelse af støjgrænserne skal kunne dokumenteres.

Der er i ansøgningen ikke oplyst, at der er udendørs kompressorer eller andre forhold på ejendommen, der kan give anledning til væsentlige rystelser ved naboer. Haderslev Kommune vurderer derfor, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til rystelser.

10) Lys

Ansøgers beskrivelse

Belysning af anlæg: Der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer, samt fra udendørsbelysning ved udleveringsrampe og ved foderindlevering.

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger: Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau, som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at lysforhold på ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet eller være til væsentlig gene for omkringboende i de mørke timer.

Der stilles vilkår om, at lys ikke må være til væsentlig gene.

11) Støv

Ansøgers beskrivelse

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde som reducerer støvproduktionen.

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af tilskudsfoder og mineraler.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger: Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendomme beliggende nær ved vejene.

Haderslev Kommunes vurdering

En væsentlig kilde til eventuelle støvgener kan være håndtering af halm, indlæsning af foder, samt kørsel på grusbelagt plads og veje. Der stilles vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

12) Fluer og skadedyr

Ansøgers beskrivelse

Bekæmpelse af skadedyr fortages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer.

Fluegener: Kemisk fluebekæmpelse fortages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Derudover anvendes der rovfluer. Der er fast aftale med Rovfluen.

Rottebekæmpelse: Bekæmpelse af rotter fortages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv.

Haderslev Kommunes vurdering

Det skal søges at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring og om at overholde retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Århus Universitet, Institut for Agroøkologi; https://dcapub.au.dk/index.asp?origin=search

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddeles til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes.

13) Transport, til- og frakørsler

Ansøgers beskrivelse

Transporter	Før tilladelse	Efter tilladelse
	Antal/år	Antal/år
Transport af tilskudsfoder	16	16
Korn	400	400
Halm	10	10
Afhentning slagtesvin	52	52

Afhentning slagtesøer	6	6
Afhentning af døde dyr	52	52
Udbringning husdyrgødning - gylle	156	156
Affald	12	12
Brændsel	4	4
Transporter i alt	708	708

Alt transport til og fra ejendommen foregår ad særskilt indkørsel. Langs med Hejsagervej findes der andre beboelser. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der ingen stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-17, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage indenfor normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Haderslev Kommunes vurdering

Der ændres ikke på ejendommens til- og frakørselsforhold. Der er indkørsel til ejendommen fra Hejsagervej.

Antallet af transporter forventes at blive uændret.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Interne transportveje ligger ikke direkte op ad naboejendomme. Interne transporter vurderes således ikke at give anledning til gener for omkringboende, og der stilles ingen særlige vilkår i forhold til transport.

Eventuelle støjgener fra transport på ejendommens matrikel er omfattet af støjvilkårene, og det vurderes, at støjvilkårene ved naboer vil blive overholdt, og at transporten i øvrigt vil ikke give anledning til væsentlige gener, som ikke kan accepteres, når man bor på landet.

14) Reststoffer og Affald

Ansøgers beskrivelse

Affaldsforebyggelse og -håndtering skal, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

1) Affaldsforebyggelse.

2) Forberedelse med henblik på genbrug.

3) Genanvendelse.

4) Anden nyttiggørelse.

5) Bortskaffelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Haderslev Kommune. Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning. Forbrændingsegnet affald fra produktionen opbevares i container, som afleveres på den kommunale modtagestation løbende.

Ikke forbrændingsegnet affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.): Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingsegnet affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Farligt affald og risikoaffald i form af sprøjter og medicinrester opbevares i container. Kanyler og glas opbevares i spand med låg og afleveres til kommunens affaldsordning.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, elsparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i servicerum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Døde dyr overdækkes med kadaverkappe og smågrise opbevares i container indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares på en plads ved indkørslen til ejendommen.

Haderslev Kommunes vurdering

Opbevaring og bortskaffelse af affald skal ske i overensstemmelse med Haderslev Kommunes REGULATIV FOR ERHVERVSAFFALD.

Der stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet.
Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside https://docplayer.dk/4257093-Haderslev-kommune-regulativ-for-erhvervsaffald.html

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af "olie, kemikalier og affald herfra" er beskrevet i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier, se mere på https://www.haderslev.dk/media/1327/forskrift-for-opbevaring-af-farligt-affald-og-kemikalier-endelig-juni-2015.pdf

I forskriften står også, at spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Læs desuden om "Affaldssortering i Landbruget" i folderen https://www.haderslev.dk/media/1324/folder-affaldssortering-landbruget.pdf

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx

Der stilles vilkår til opbevaring af døde dyr, da det vurderes at være en skærpelse af de gældende regler om døde dyr, som står i bekendtgørelse nr. 558 fra 2011.

15) Jord, grundvand, overfladevand

Ansøgers beskrivelse

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.

- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til kommunen.

Oplag af olie: Der findes olietank i maskinhuset. Tanken er placeret mod væg, således påkørselsrisikoen vurderes at være meget lav.

Kemikalier: Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet. Pesticider opbevares i rum uden afløb. Kemikalier til rengøring opbevares i rum med afløb til gyllesystem.

Vandforbrug:

Type	**Forbrug nudrift**	**Forbrug ansøgt**
Årligt forbrug af drikkevand	3500 m^3	3500 m^3
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	300 m^3	300 m^3

Bedriften forsynes vand fra Hejsager Vandværk. Der forventes ingen stigning i vandforbruget i forbindelse med tilladelsen.

Vandbesparende foranstaltninger: Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild. Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Spildevand:

Spildevandstyper	m^3 /år efter tilladelsen	Afledes til	Rense-foranstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	300 m^3	gyllebeholder	ingen
Sanitært spildevand fra beboelse og personale	200 m^3	udledning	minirenseanlæg

Beskrivelse af spildevandstilledning: 300 m^3/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning: Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder. Sanitært spildevand ledes til minirenseanlæg og derfra direkte udledning.

Tagvandet afledes til nedsivning. Der er etableret faskine ved hvert nedløb.

<u>Haderslev Kommunes vurdering</u>

<u>Spildevand</u>
For at mindske risikoen for udledning af forurenende stoffer såsom foderrester, olie og gødning, stilles der vilkår om, at foder ikke må kunne udledes til jord og grundvand, om at vask af maskiner skal foregå med opsamling af vaskevandet eller på vegetation, og om at gødning fra udleveringsramper skal opsamles.

Vask af sprøjtemiddeludstyr skal følge reglerne i Vaskepladsbekendtgørelsen nr. 1401 fra 2018.

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet, under forudsætning af overholdelse af vilkåret om vask af maskiner.

Tagvand - overfladevand
Der er etableret faskiner til tagvandet, så det ikke blandes med spildevand fra produktionen.

Der opføres ikke nye bygninger eller nye befæstede arealer, der medfører, at der skal meddeles ny spildevandstilladelse af overfladevandsafledning.

Olie
Opstilling og afmelding af olietanke reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1257/2019).

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til opbevaring af olie/diesel for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af olie.

Der stilles vilkår om at opsamle kemikalier, hvis der skulle ske uheld med spild.

Vand
For at begrænse spild af ressourcer, stiller Haderslev Kommune vilkår om at registrere vandforbruget og om at vedligeholde vandinstallationerne.

16) Energi

Ansøgers beskrivelse

Energiforbrug

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	240.000 kwh	240.000 kwh
Udtørring stald	Flis	Flis
Opvarmning stald	Flis	Flis
Dieselolie	12.000 l	12.000 l

Elforbruget i svinestalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr.

Energibesparende foranstaltninger: Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer, sikres det, at der i det omfang det er foreneligt med biologiske forhold, vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Elforbruget på ejendommen ligger over normerne, hvilket skyldes, at staldene er ældre. Der er en igangværende proces med udskiftning til mindre energiforbrugende udstyr, herunder LED lys og energibesparende ventilatorer. Der udskiftes i den hastighed, som det nuværende udstyr nedslides.

Haderslev Kommunes vurdering

For at begrænse spild af ressourcer, stiller Haderslev Kommune vilkår om at registrere el- og dieselforbruget og om at vedligeholde vandinstallationerne.

Desuden skal elinstallationerne efterses mindst hvert 5. år, og belysningen skal skiftes til lavenergi, når næste udskiftning er påkrævet.

17) BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi

Ansøgers beskrivelse

Alle stalde er med delvise spaltegulve eller med drænede spaltegulve. Der er tale om eksisterende stalde og BAT niveauet er overholdt.

Samlet BAT beregning

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH_3-N /år)	2869	349	3218
Faktisk emission (kg NH_3-N /år)	2869	349	3218
Forskel (kg NH_3-N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Samlet ammoniaktab for hele anlægget (alle produktioner) opnåelig ved anvendelse af BAT

Vejl. sum (kg NH_3-N /år)	Ansøgers forslag (kg NH_3-N /år)	Ansøgers Begrundelse	Kommunens krav (kg NH_3-N /år)	Kommunens Begrundelse
2869				

Haderslev Kommunes vurdering

I forbindelse med miljøtilladelser af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år, skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til BAT, dvs. "bedste tilgængelige teknik". Med begrebet "bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, der mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet i forhold til ammoniakemission for den pågældende dyretype og staldsystem. Miljøeffekten skal være opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er større end 750 kg NH_3-N/år, idet ammoniakemissionen er på 3.218 kg NH_3N-N/år. Der er derfor krav om, at husdyrbruget skal overholde et maksimalt BAT-niveau for ammoniakemission.

Da husdyrbruget ikke er et IE-brug, er der ikke andre krav til anvendelse af BAT på andre emner.

I forbindelse med behandling af ansøgningen om miljøtilladelse er der foretaget en vurdering af, om de beregnede emissionsgrænseværdier, der fastsættes som BAT-krav, overholdes. Desuden vurderes anvendte virkemidler til begrænsning af ammoniakemissionen. BAT-kravet er fastlagt ud fra, at der er tale om eksisterende staldafsnit, som ikke har krav om virkemidler fra tidligere miljøgodkendelser.

Som det ses i tabellen ovenfor, er den faktiske ammoniakemission på 3.218 kg NH_3-N/år, og idet det samlede BAT-krav på baggrund af maksimale grænseværdier er beregnet til 3.218 NH_3-N/år (stalde + lager), overholder husdyrbrugets valg af bedste tilgængelig teknologi (BAT) det beregnede krav.

De anvendte virkemidler er staldtyperne.

Der stilles derfor ikke vilkår vedrørende BAT udover fastholdelse af de ansøgte staldtyper.

18) Egenkontrol

Egenkontrollen indeholder dokumentation for den løbende overholdelse af vilkårene.

I tilladelsen fastsættes derfor egenkontrolvilkår om registrering af vand- og energiforbrug samt om kontrol af elinstallationer.

Vilkårene i denne tilladelse vil løbende blive gennemgået af tilsynsmyndigheden (kommunen) sammen med driftsherren ved miljøtilsyn.

19) Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnligt:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-. støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv

E. Bilag

Bilag 1: Lovgrundlag

Tilladelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger, som følger af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser med tilhørende vejledninger og orienteringer:

- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. – LBK nr 520 af 01/05/2019 (Husdyrbrugloven).
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr 1261 af 29/11/2019 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder

Udover vilkårene i denne miljøtilladelse er husdyrbruget underlagt de til enhver tid gældende bestemmelser i gældende love og bekendtgørelser. Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af husdyrbruget.

Nedenstående liste giver et overblik over gældende lovgivning på afgørelsestidspunktet, samt relevante regulativer og planer, som husdyrbruget endvidere er underlagt. Populærtitler der anvendes i miljøtilladelsen er angivet i parentes.

- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse - LBK nr 1218 af 25/11/2019 (Miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK 240 af 13/03/2019 (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om vandløb LBK nr 1217LBK nr 1217 af 25/11/2019 (Vandløbsloven)
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning – BE. nr. 904 af 16/06/2020 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om affald – BEK nr. 224 af 08/03/2019 Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand – BEK nr. 1322 af 14/12/2012
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines – BEK nr 1257 af 27/11/2019 (Olietanksbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelses-områder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr 1595 af 06/12/2018
- Bekendtgørelse af museumsloven – LBK nr. 358 af 08/04/2014 (Museumsloven)
- Regulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommune af 04/09/2015. Regulativ og yderligere oplysninger kan findes på www.haderslev.dk -> Erhverv -> Erhvervsaffald https://docplayer.dk/4257093-Haderslev-kommune-regulativ-for-erhvervsaffald.html
- Jordforureningsloven LBK nr 282 af 27/03/2017 LBK nr 282 af 27/03/2017

- Kommuneplan 2017-2029, Haderslev Kommune. Kommuneplanen kan findes på http://kommuneplan2017.haderslev.dk/

Ved fremtidige ændringer af love og regler: *Se Senere ændringer til forskriften* på Retsinformation www.retsinformation.dk

Bilag 2: Situationsplan

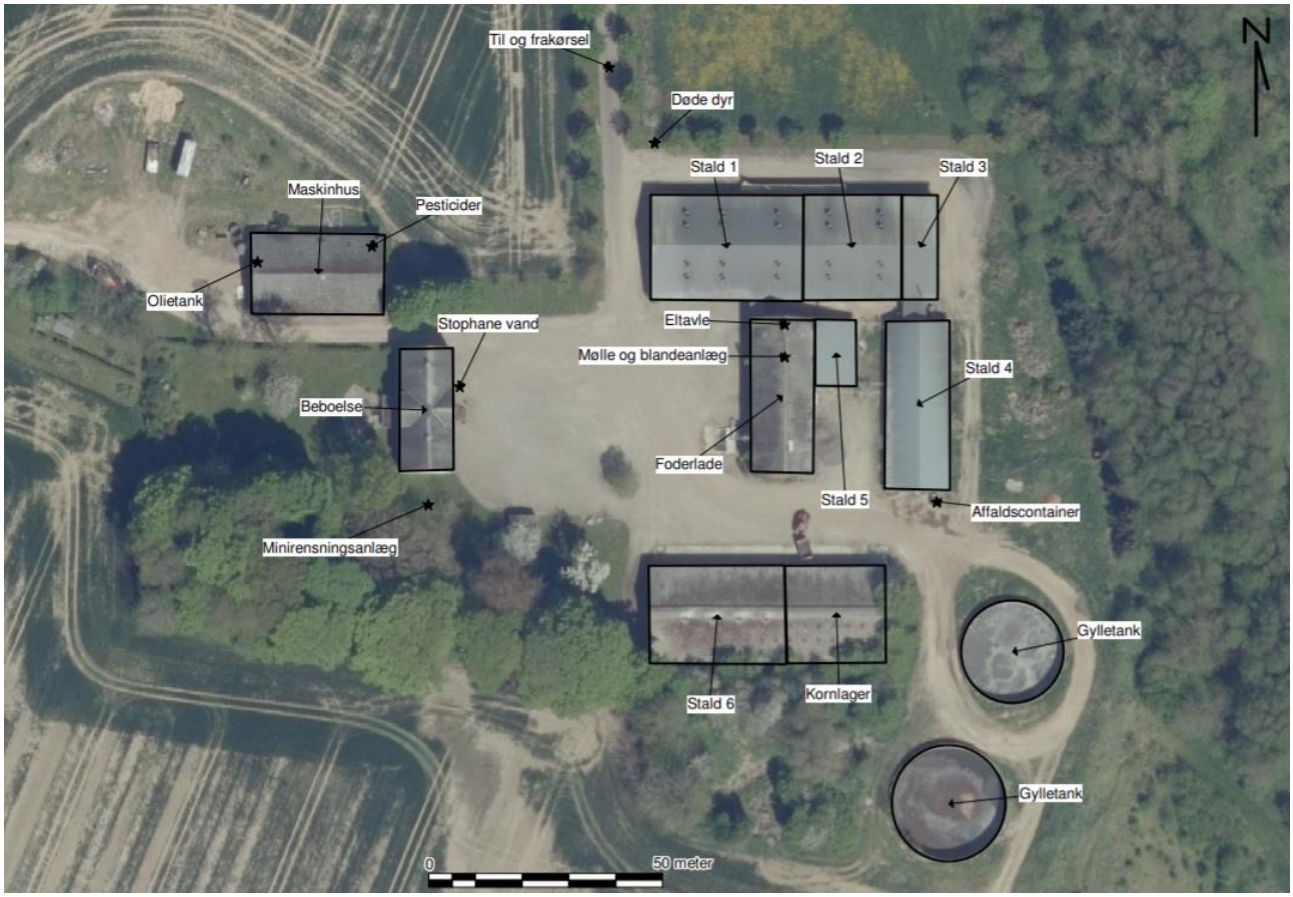

Bilag 3: Produktionsarealer

Sostald 4

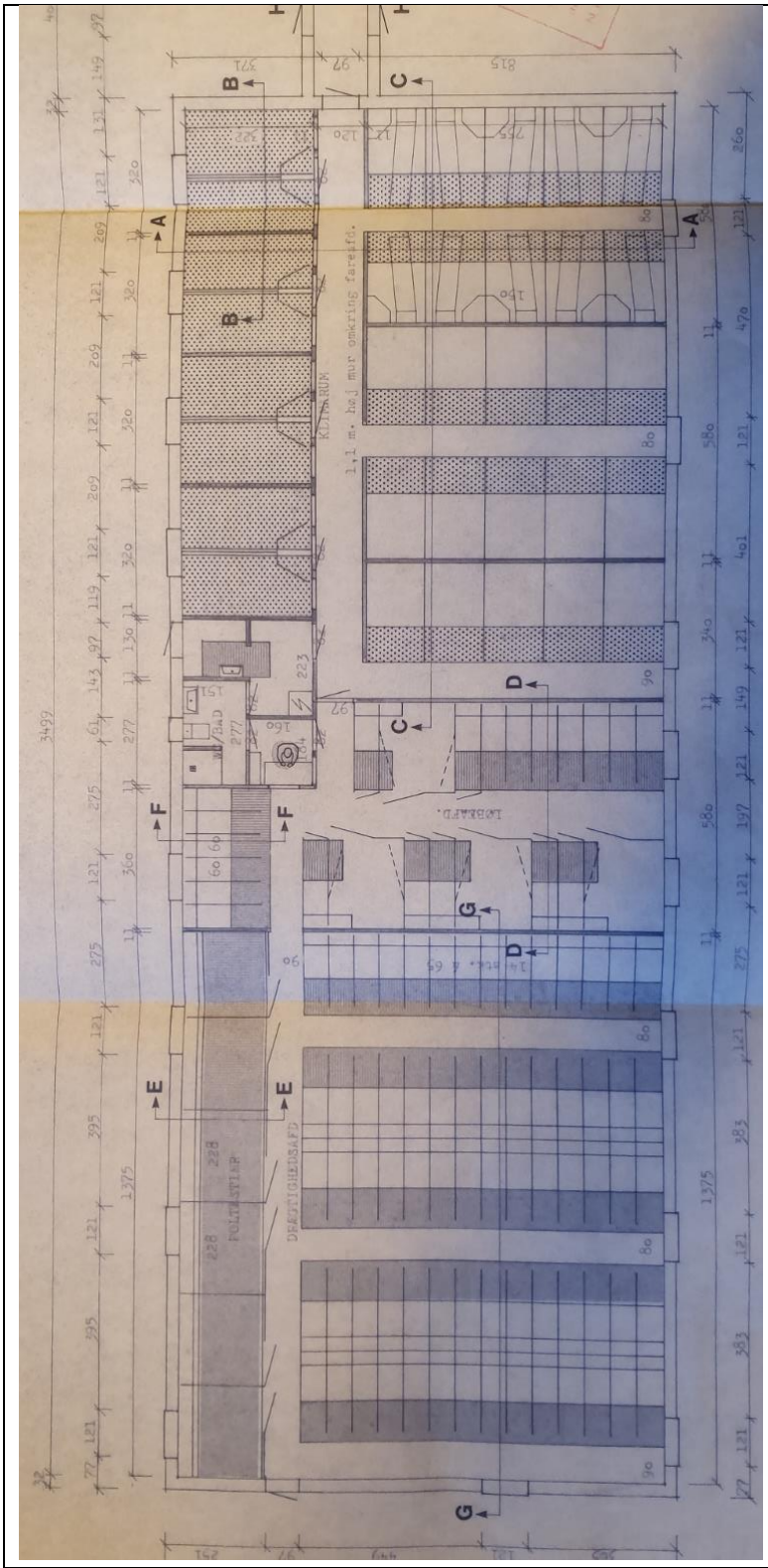

<u>Produktionsareal</u>

På tegningen:

Drægtighedsafd 5,2 x 9,3 x 2½ = 121 m²
Fareafd 5 x 8,1 x 2½ = 101 m²
Klimarum 3,2 x 3,2 x 4 = 41 m²
Poltestier 2,3 x 1,9 x 6 = 26 m²
0,6 x 1 x 6 = 4 m²
Løbeafd 0,8 x 1 x 16 = 13 m²

Ialt 306 m²

Ansøgt version 3: 314 m²

Accepteres.

Fradragsarealer i Staldene 1, 2, 3 og 6.

1 slagtesvin, 2 smågrise, 3 søer, 6 slagtesvin

Bilag 4: Naturvurdering

Resumé

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte på Hejsagervej 88.
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.
- Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

Ansøgers tekst mht. natur

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 3.217 kg N/år, hvilket er 123 kg N/år lavere i forhold til nudrift og 8-årsdriften.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	2	0,0-0,2	-	Kategori 1 natur med højest deposition ligger over 1,3 km nordøst for ejendommen. Produktionen medfører deposition i området på 0,2 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet, der ligger 1 - 2 ejendomme der medfører kumulation.
Kategori 2 natur		0,0	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 2900 meter nordvest for ejendommen. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at

				produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		0,0-22,2	0,0	Nærmeste kategori 3 natur ligger øst for ejendommen i form af en mose. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør 0 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.
Øvrige § 3 natur		0,0-1,0	0,0	Nærmeste øvrig natur ligger ca 150 m syd for ejendommen i form af en sø. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør 0 kg N/ha/år og der vurderes derfor at der ikke sker en ændring af tilstanden i § 3 området.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		x
Markfirben		x
Stor vandsalamander		x
Spidssnudet frø		x
Strandtudse	x	
Arter af flagermus		x
Ulv		x

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Det nærmeste område hvor der er registreret bilag IV-arter (strandtudse) ligger i en afstand af ca. 1150 m syd for anlægget. Området påvirket ikke med ammoniakdeposition fra produktionen.

For de øvrige arter gælder at der ingen aktuelle registreringer er af arterne i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

<u>Haderslev Kommunes vurdering</u>

Besky**ttede naturtyper efter husdyrbrugloven**

Husdyrbrugloven[2] og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen[3] definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper:

- Kategori 1 natur (§ 7, stk. 1, nr. 1) omfatter en række bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (opremset i bekendtgørelsens bilag 3 D) beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område.
- Kategori 2 natur (§ 7, stk. 1, nr. 2) omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

[2] Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 520 af 01/05/2019

[3] Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr. 1261 af 29/11/2019

- Kategori 3 natur omfatter ammoniakfølsomme naturtyper (heder, moser, overdrev og skove) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, jf. § 2 i BEK[2].

Tabel 1: Ammoniakdeposition til kategoriseret natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand fra anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
Kategori 1				
Elle- og askeskov	1.310 m mod NØ	0	0	0,2
Rigkær	1.178 m mod S	0	0	0
Elle- og askeskov	1.276 m mod SV	0	0	0,1
Kategori 2				
Overdrev	2.807 m mod NV	0	0	0
Kategori 3				
Pot. N-følsom skov	1.101 m mod N	0	0	0,1
Mose	28 m mod NØ	-1,2	-1,2	22,2

Anlæggets beliggenhed i forhold til kategoriseret natur er vist på bilag a, b og c.

Kategori 1 natur

Totaldepositionen må maksimalt være 0,2-0,7 kg N/ha/år afhængig af kumulationen med andre husdyrbrug jf. § 26 i husdyrgodkendelses-bekendtgørelsen.

Det naturareal omfattet af husdyrbruglovens kategori 1, som modtager den største totaldeposition, er en elle- og askeskov, som findes ved Natura 2000-området Lillebælt (Bankel Nor) ca. 1,3 km NØ for ejendommen. Elle- og askeskoven modtager en totaldeposition af ammoniak på 0,2 kg N/ha/år fra det ansøgte projekt. Da dette ikke overskrider worst case i forhold til kumulation (2 ejendomme), vurderes det på den baggrund, at elle- og askeskoven ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet.

Herudover er der flere naturarealer omfattet af husdyrbruglovens kategori 1 indenfor 3.000 m af ejendommen, men beregninger viser, at totaldepositionen til disse er lavere end til elle- og askeskoven beskrevet ovenfor. På den baggrund vurderes det, at kategori 1 natur ikke vil blive væsentligt påvirket af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 2 natur

Totaldepositionen må maksimalt være 1 kg N/ha/år, jf. § 27 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 2 er et overdrev, som ligger ca. 2,8 km NV for ejendommen. Overdrevet modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes derfor, at overdrevets naturtilstand og andre kategori 2 naturområder beliggende længere fra ejendommen ikke vil ændre sig som følge af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 3 natur

Der kan stilles krav til merdepositionen efter § 36 *stk. 2-5* i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Kravet kan dog ikke være under 1 kg N/ha/år jf. § 29 i samme bekendtgørelse.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbrugloven som kategori 3 natur er **en mose, som ligger ca. 28 m NØ for** anlægget. Mosen modtager, ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk, ingen øget ammoniak deposition i forbindelse med det ansøgte og en samlet deposition på 22 kg N/ha. Se tabel 1 og ansøgers tekst.

Der ligger desuden en potentiel ammoniakfølsom skov, også omfattet af husdyrbrugloven som kategori 3 natur, ca. 1,1 km N for anlægget. Skoven modtager, ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk, ingen øget ammoniak deposition i forbindelse med det ansøgte og en samlet deposition på 0,1 kg N/ha. Se tabel 1 og ansøgers tekst.

Det vurderes på den baggrund, at kategori 3 naturområdernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven
Naturbeskyttelseslovens[4] § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til en hver tid ejeren af arealet. I følge husdyrbruglovens[5] § 16a skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer.

Tabel 2: Ammoniakdeposition til § 3 natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand fra anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
Eng	123 m mod N	-0,1	-0,1	2,6
Sø	97 m mod S	0	0	1,0

Anlæggets beliggenhed i forhold til § 3 natur er vist på bilag d.

De nærmest beliggende § 3 beskyttede naturområder, som ikke er kategoriseret natur, er flere søer, som ligger med en afstand på minimum 97 m til anlægget. Herudover ligger der en eng ca. 123 m N for anlægget. Se ovenstående tabel 2. Søerne og engen modtager ingen merdeposition af ammoniak, og den totale deposition er på maksimalt 2,6 kg N/ha/år (engen) fra anlægget. Alle søerne og engen modtager altså en merdeposition fra anlægget på mindre end 1 kg N/ha/år. Se ovenstående tabel 2. **Ifølge** DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Det vurderes på den baggrund, at søernes og engens tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Hejsagervej 88.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper og arter efter habitatbekendtgørelsen
Habitatbekendtgørelsen6 udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes Ramsarområder, Fuglebeskyttelsesområder og Habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver, og de tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte naturtyper og i Danmark hjemmehørende arter. De udpegede arter omtales normalt som bilag IV-arter, fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV. Ifølge habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven:

[4] Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK nr. 240 af 13/03/2019

[5] Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 520 af 01/05/2019

[6] Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr. 1595 af 06/12/2018

§ 6, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 10, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- *beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) eller*
- *ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier*

Tabel 3: Natura 2000-område i nærheden af anlægget

Natura 2000-område	Afstand fra anlæg
Lillebælt	Ca. 850 m mod Ø og ca. 1.000 m mod S

Natura 2000
Anlæggets beliggenhed i forhold til Natura 2000-områder er vist på bilag e.

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er nr. 112 Lillebælt, som omfatter habitatområde nr. 96 og fuglebeskyttelsesområde nr. 47. Natura 2000-området ligger ca. 850 m Ø (Bankel Nor) og ca. 1.000 m S (Halk Nor) for anlægget. Se tabel 3.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes områdets udpegningsgrundlag. Udpegningsgrundlaget er ikke nærmere beskrevet her, da afstanden fra anlægget til de nærmeste Natura 2000-områder og totaldepositionen vurderes at være uden betydning og derfor ikke vil ændre udpegningsgrundlaget, de udpegede arter eller de udpegede habitatområder i negativ retning.

Bilag IV arter
Anlæggets beliggenhed i forhold til registrerede bilag IV-arter er vist på bilag e.

I det følgende vurderes forekomsten af bilag IV arter, med naturligt udbredelsesområde i nærheden af anlægget.

<u>Padder</u>

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 635 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: Spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø, strandtudse og stor vandsalamander.

I området omkring anlægget findes der flere naturlige mindre søer, og der er registreret løvfrøer og strandtudser flere steder i området omkring ejendommen. Løvfrø er registreret ca. 1 km N for og ca. 2,4 km NØ for ejendommen. Strandtudse er registreret ca. 2,4 km SV for og 2,4 km NØ for ejendommen.

Ingen af søerne i området omkring anlægget vil som følge af projektet blive påvirket af en merdeposition af ammoniak eller en totaldeposition større end 1,0 kg N/ha/år. **Ifølge** DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt af ammoniak fra anlægget.

<u>Andre bilag IV-arter</u>

Udover paddearter kan der også jf. Håndbog om bilag IV arter findes flere arter af flagermus, samt markfirben i området omkring ejendommen. Projektområdet ligger derimod ikke indenfor birkemusens, odderens, snæblens eller marsvinets udbredelsesområde. Birkemus registrerede udbredelsesområde findes midt i Haderslev Kommune, odder og snæbel findes i nogle af de vestvendte vandløbssystemer, og marsvin findes i Lillebælt.

Markfirbenets levevilkår og dermed udbredelsesområde vil kunne påvirkes af projekter, som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer. Ligeledes vil projekter, som påvirker sten- og jorddiger samt levende hegn, kunne påvirke arternes yngle- og rasteområder. Projekter, som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer, kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

Projektet indebærer ikke ændringer på de opdyrkede eller ikke opdyrkede arealer, ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger eller i øvrigt ændrer på forhold, som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus eller markfirben. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for de nævnte bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af de ansøgte ændringer på ejendommen.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 samt § 10, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens regler herom.

Bilag a – Kort over kategori 1 natur ved anlæg

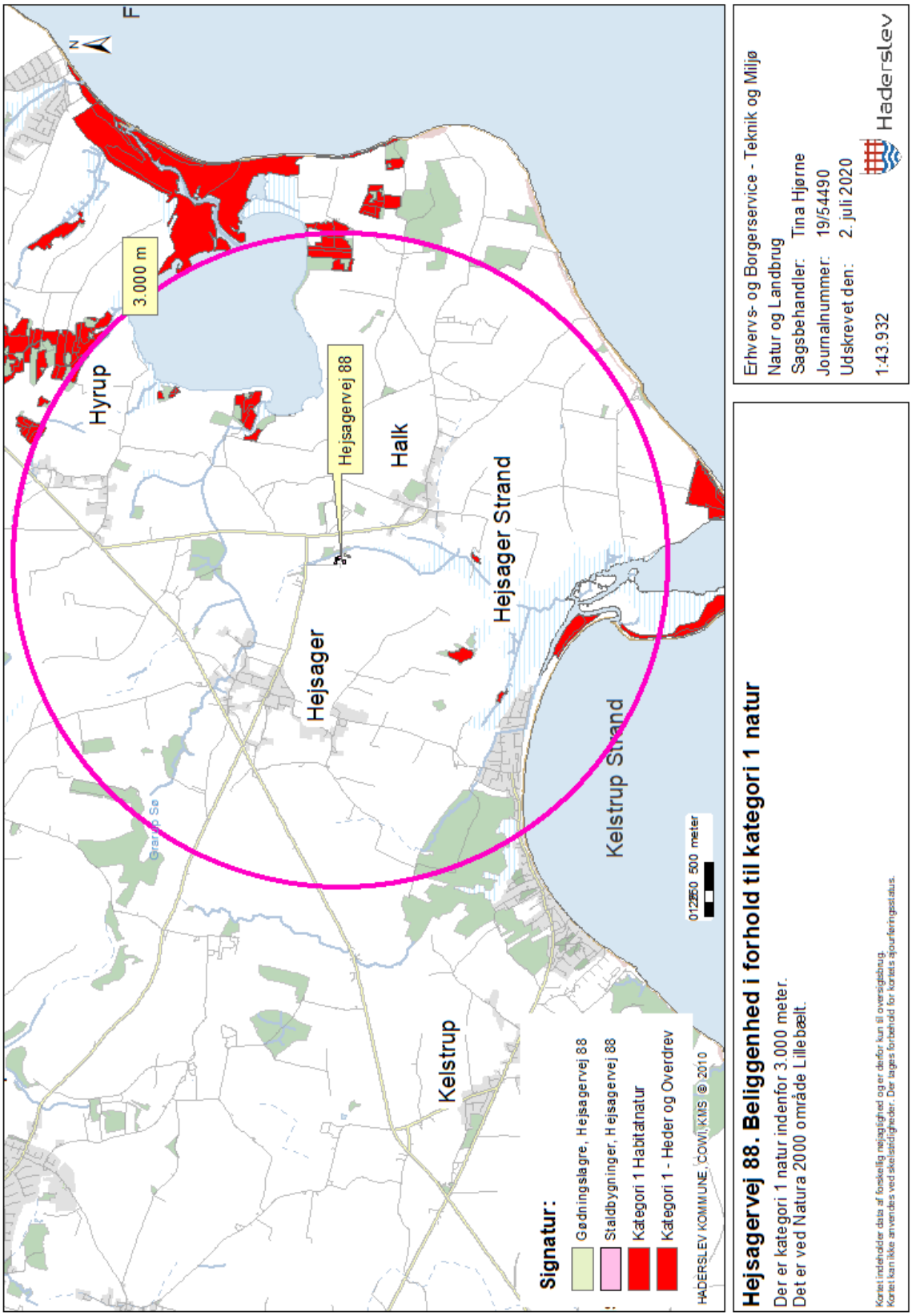

Bilag b – Kort over kategori 2 natur ved anlæg

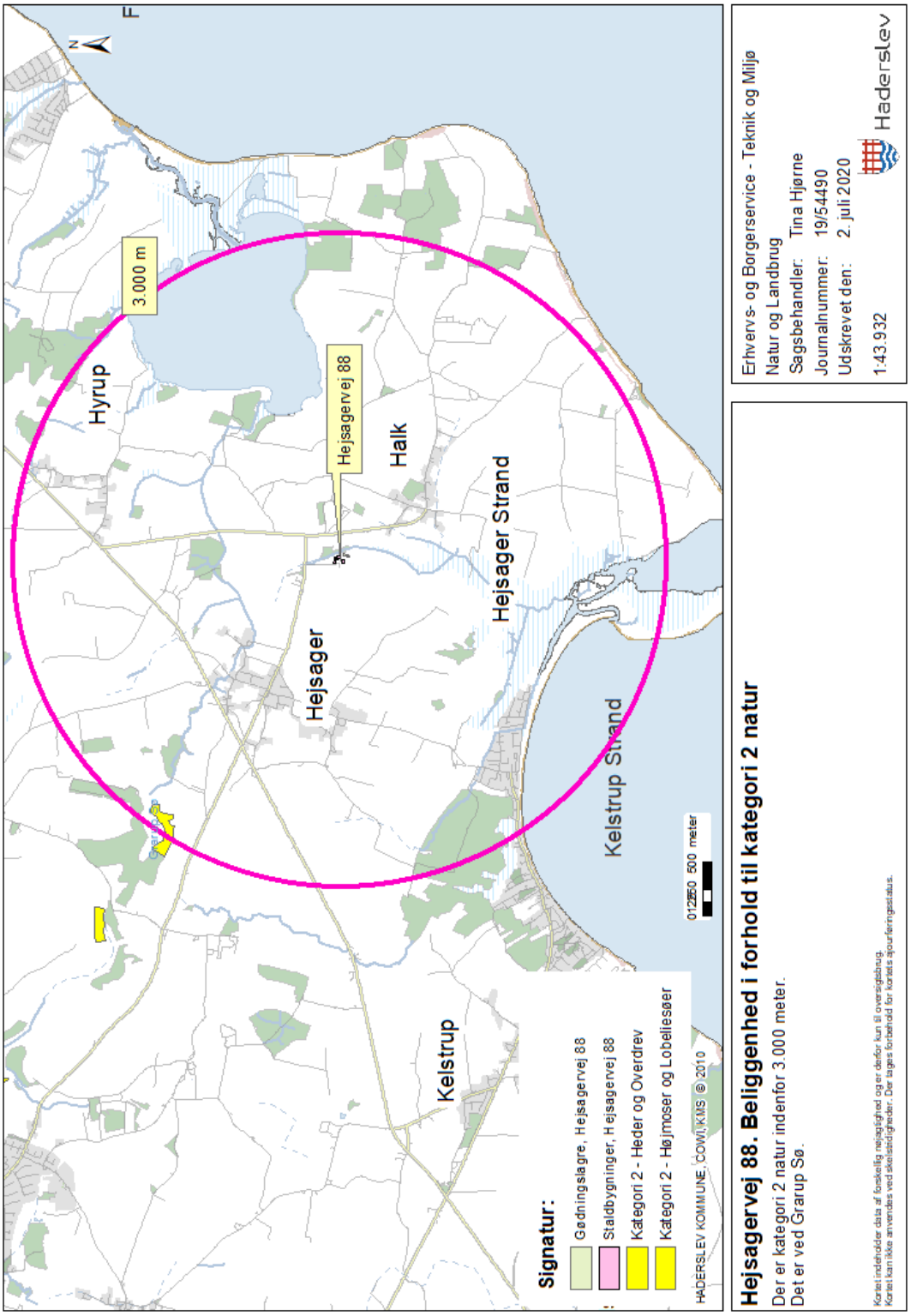

Bilag c – Kort over kategori 3 natur ved anlæg

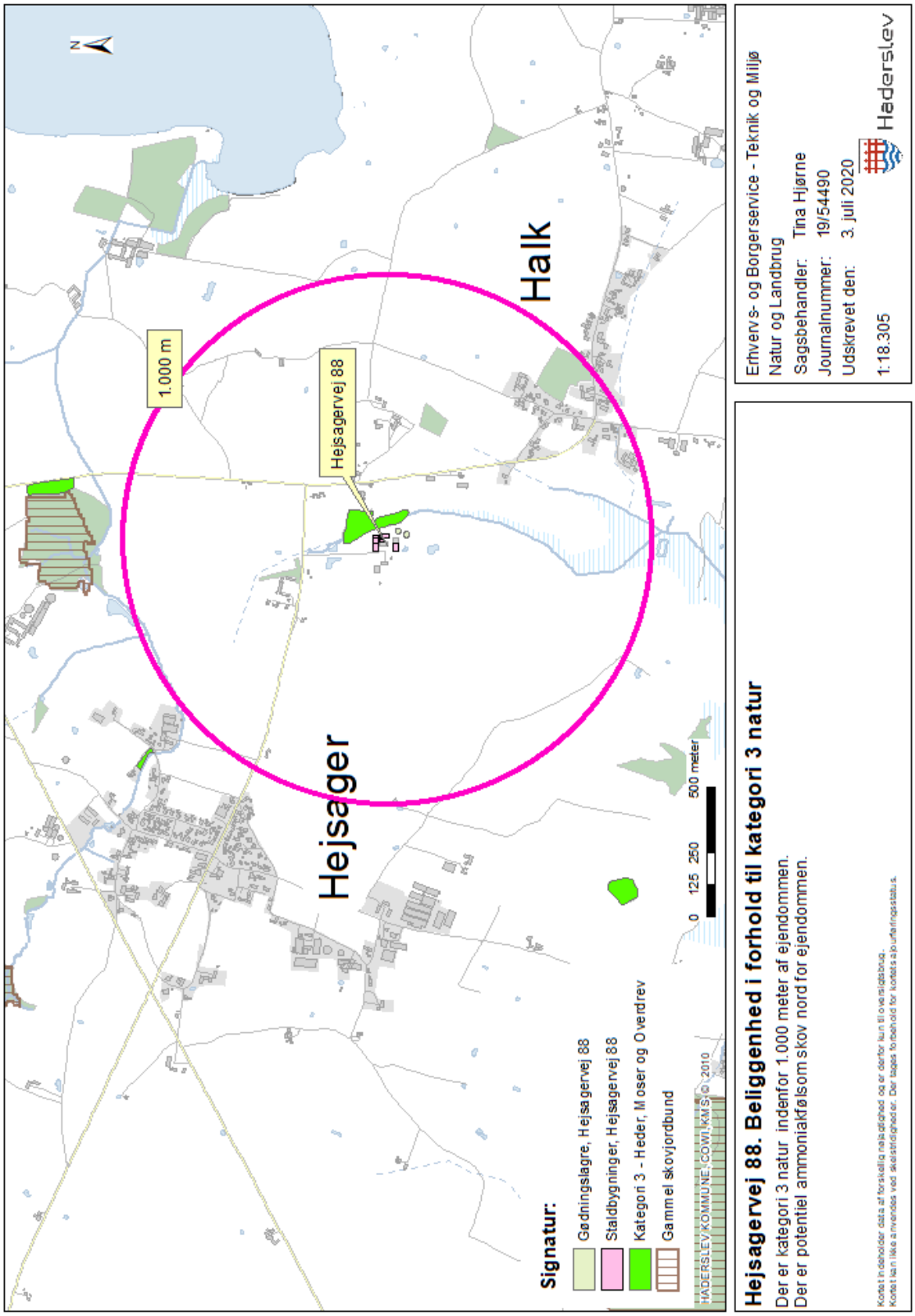

Bilag d – Kort over § 3 natur ved anlæg

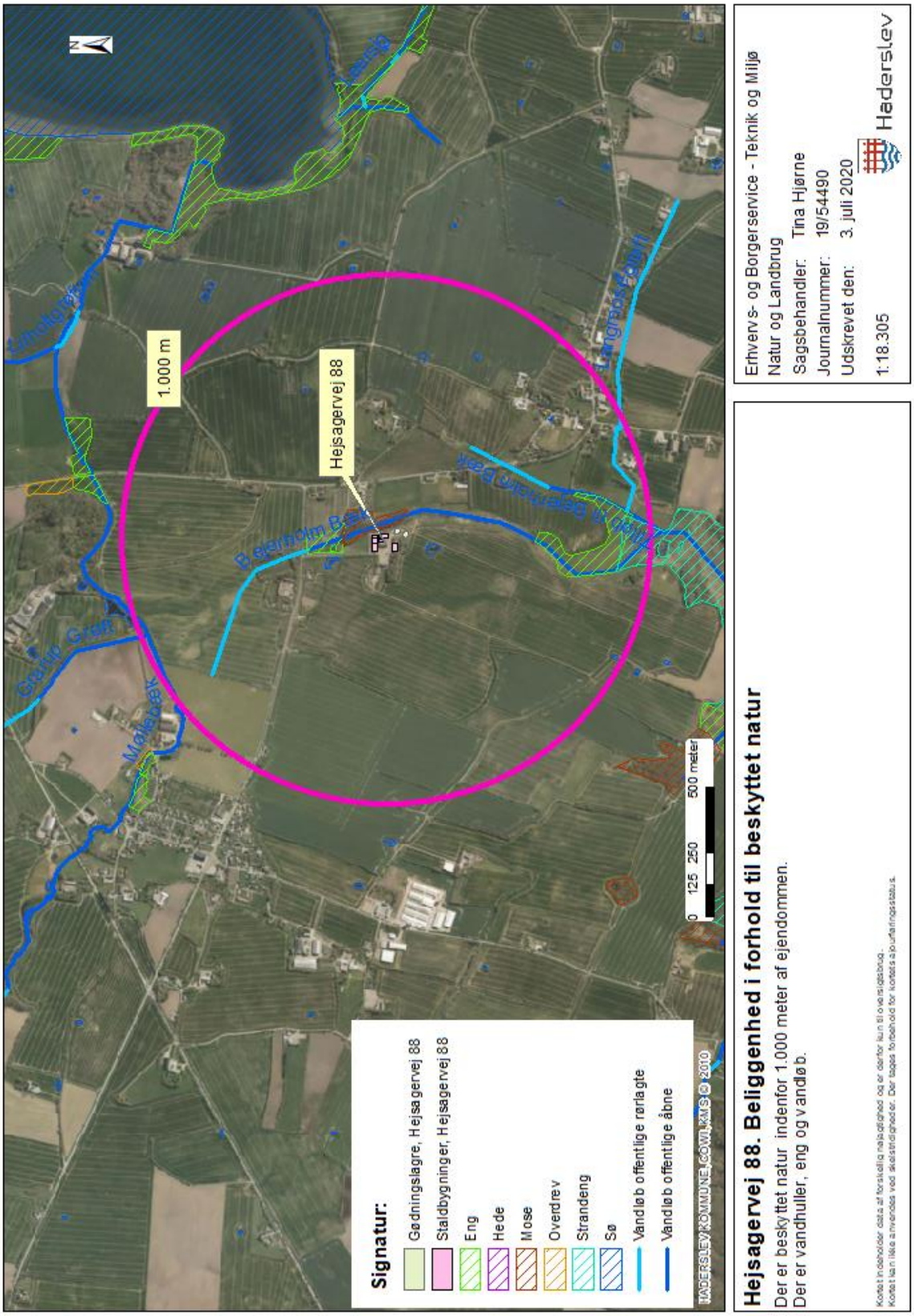
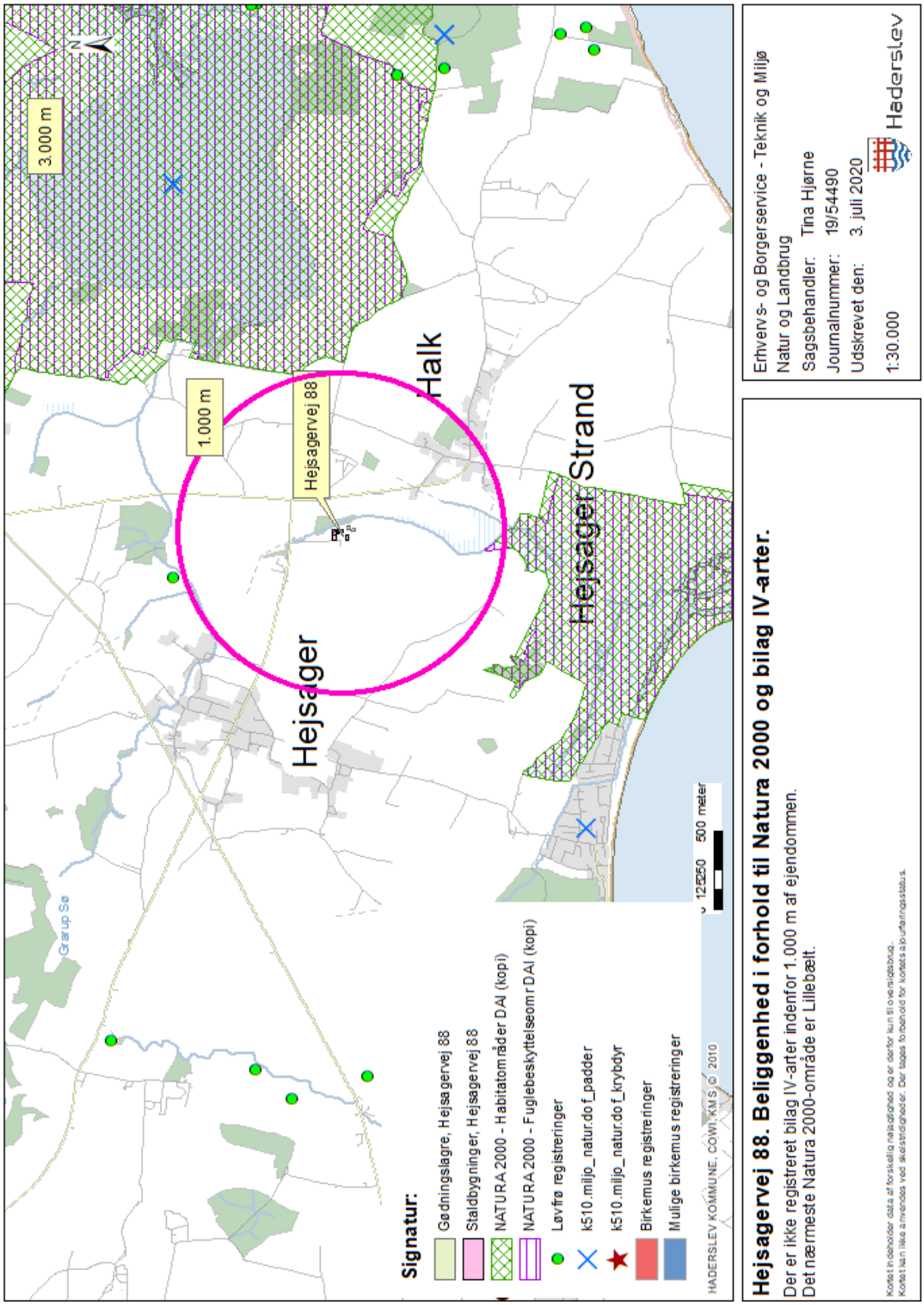
Bilag e - Kort over Natura 2000 og bilag IV forekomster ved anlæg